

man holder den ubevogtet i Fredstid, uagtet den er en Grændsefæstning, eller kun lader den bevogte af nogle Hundrede Mand Rekruter. Det er denne Mulighed, som jeg tror, at enhver alvorlig Mand, som hærken er mere ensidig eller mere subjektivt tænkende end vi, maa forestille sig selv ligesaa godt som enhver anden Mulighed. Dette erkendes ogsaa af det store Mindretal, idet det nemlig i sin Betænkning, Pag. 9 2den Spalte siger: „og vilde man tage Hensyn til en saadan Eventualitet, ja saa blev Veien til at imødegaa den, ikke den at opgive at bygge Fæstninger, men den, at ændre vort Krigsvæsen fra Grunden og gaa over til et andet System i Retningen af en staaende Hær.“ Heri er jeg enig. Vil man bygge Fæstninger — hvad vi ikke fravaade —, saa maa man gjøre en meget væsentlig Forandring i vor Hærsorganisation. Dette Spørgsmaal ligger jo imidlertid ikke for nu, og jeg forlanger aldeles ikke, at man skal anskaffe Garnisonstrupper, inden man har Fæstninger til at lægge dem i, men jeg tror, at det er nødvendigt og rigtigt, at man gjør sig Rebe for, hvilke Offre der maa bringes derved, thi naar Alt kommer til Alt, saa er det dog paa en almindelig Folkestemning — om jeg saa maa sige —, at den kjøbenhavnske Befæstning skal bygges. Kan man ikke skaffe en almindelig Anerkjendelse af Nødvendigheden af Københavns Befæstning tilveie, saa er det et misligt Foretagende, men man maa da ogsaa gjøre Rebe for de Offre, som dette Foretagende ufeilbarlig vil medføre, og man maa ikke udsætte sig for den Mistanke eller Anklage, at man har forduldet Noget, som man burde være fremkommet med strax. Jeg ønsker altsaa for fuldt Alvor Sagen fremmet. Ganske vist lægger jeg større Vægt paa Søbefæstningen end paa Landbefæstningen, men jeg indrømmer fuldstændig Omskifteligheden ogsaa af den sidste, og jeg vil ikke mistænkes for Blødtørst, fordi jeg har nævnt Ordet „Fæltbefæstning“, thi med „Fæltbefæstning“ har jeg ment det Samme, som det ærede Medlem, der i sin Tid som Krigsminister forelagde en Lov derom (Haffner), mente dermed. Jeg mener en forberedt Fæltbefæstning, en Fæltbefæstning med permanente Værker, og jeg siger, at enten maa man indrette Befæstningens Art saaledes, at den kan undvære en stor Del af Besætningen, eller ogsaa maa man skaffe en Besætning tilveie, som nogenlunde kan betrygge imod pludselige Overfald. Det er min Mening, at denne Undersøgelse nødvendigvis maa foregaa, inden man bliver enig om selve Sagen. Det Rigtigste og Omskifteligste havde jo været, at vi paa een Gang havde vedtaget haade Revisionen af vor Hærløvs og Lovens om Forsvarsforanstaltninger — og det ærede Medlem, som jeg nys nævnte, har jo ogsaa i sin Tid forelagt begge Dele paa engang —; thi saa maatte det være gaaet op for os, at vi

maatte bringe dem i Overensstemmelse med hinanden. Nu ser det dog noget underligt ud, at vi for 2 Aar siden have vedtaget en Hærløvs, der saa at sige afflatter Garnisonstjenesten, medens vi nu opfordres til at foretage Befæstningsanlæg, som ikke eller idetmindste ikke ganske kunne undvære Garnison. Det ser ogsaa noget besynderligt ud, at man samtidig med, at vi have haft denne Lov til Forhandling, i hvis Motiver det med Rette erkendes, at de Tropper, som ere hjemmehørende paa Sjælland, ere for saa til at afgive tilstrækkelig Beskyttelse, ikke har benyttet Leiligheden til at lægge f. Ex. et af de fynske Regimente over paa Bestfjælland, samt at man endog har beholdt det fjernliggende Viborg som Garnisonssted for et Regiment. Hermed skal jeg slutte. Det har ikke før været Skik og Brug paa Rigsdagen — og jeg troer heller ikke, at det er en Brug, som fortjener at blive hyppig — at man har vraget Stemmer, fordi man ikke har stemt overens i Alt, naar man dog ellers stemte overens i meget Væsentligt. Dette er slet her. Jeg beklager mig naturligvis ikke derved, men jeg gjentager, hvad jeg begyndte med at sige, at jeg beklager, at jeg ikke ser mig istand til at stemme for Dagsordenen, men at jeg maa stemme imod den.

Formanden: Dersom det 4de Medlem for 1ste Kreds (Carstensen) havde været tilstede, vilde jeg nu have givet Ordet til ham, men jeg skylder det nævnte ærede Medlem at gjøre opmærksom paa, at han for mig har oplyst, at han paa Grund af nødvendige Embedsforretninger vil være forhindret fra at være tilstede her hele denne Aft. — Den 2den Landsdtingsmand for 11te Kreds (Clausager) har Ordet.

Clausager: Det maa maasse nok være mig tilladt at sige nogle faa Ord om det lille Stykke i Betænkningen, som det Mindretal, hvortil jeg hører, har givet. Vel hørte jeg, at den høitærede Formand ansaa det for rigtigt foreløbig at holde sig alene til den motiverede Dagsorden, og saa maasse senere, forsaavidt den ikke blev vedtagen, at komme tilbage til selve Lovforslaget. Men da de to foregaaende Taleere paa en Maade have begrundet den Betænkning, som af dem og deres Meningsfæller er afgiven, anser jeg det for rigtigt at sige nogle faa Ord angaaende vor Stilling. Naar vi tre Medlemmer af Udvalget maa fravaade Lovforslagets Vedtagelse, er det jo begribeligvis af den Grund, at vi ikke, saaledes som de øvrige Udvalgsmedlemmer, finde Forslaget at være et brugbart Grundlag for en videre Forhandling. Vor Betragtning afviger i saa høi